

Rövarborgens förskolas plan mot diskriminering och kränkande behandling

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Förskola

Läsår: 2015/2016

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Förskola

Ansvariga för planen

Förskolechefen tillsammans med förskollärarna ansvarar för att planen upprättas och revideras. Ansvarar för förankringen hos personalen. Ansvarar även för att lägga in planering och ev. fortbildningsbehov inom området. Personalen utvecklar, utvärderar och reviderar planen.

Vår vision

På Rövarborgens förskola vill vi att alla ska trivas, känna sig trygga, kunna vara sig själva och bli respekterade. Inget barn ska bli diskriminerat, trakasserat eller utsatt för kränkande behandling. Alla barn, föräldrar och personal ska mötas av respekt, trygghet och delaktighet.

Planen gäller från

2015-09-01

Planen gäller till

2016-08-31

Läsår

2015/2016

Barnens delaktighet

Vi tänker att barnen måste vara med och påverka klimatet på förskolan. Barnens tankar och funderingar är viktiga för oss vuxna så vi kan förstå hur de känner sig och hur barnens miljö på förskolan är. Det kan hända saker som vi vuxna inte ser/hör eller som vi inte är medvetna av, inte tänker på. Det gör vi genom barnintervjuer och samtal i de olika grupperna. Barnen får även fota med Ipad de rum/områden de känner är trygga/otrygga.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vi har informerat vårdnadshavarna om att det finns en likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling på förskolan och den finns tillgänglig på förskolans hemsida. Vi vill att vårdnadshavarna är delaktiga i likabehandlingsarbetet genom att de får svara på kommunens och vår egen trivselenkät, men även vid enskilda samtal såsom utvecklingssamtal och föräldramöten. Föräldrarådet bjuds in på möte för diskussion.

Personalens delaktighet

Personalen på förskolan samtalar och diskuterar kontinuerligt frågor gällande likabehandling och kränkande behandling på sina möten. Vi har en stående punkt på varje möte som kallas för nuläge. Vi har även infört ett relationsschema som vi gör en gång i kvartalet. Vi använder oss av BRUK ett mätinstrument för kvalitet.

Förankring av planen

Vi vill att alla ska känna till att vi har en plan som heter "Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling" och att vi arbetar aktivt med den. Vi förväntar oss att alla ska känna ansvar för att agera omedelbart om någon blir diskriminerat eller kränkt. Barn: Vi uppmärksammar och uppmuntrar positiva beteenden under dagen. Samtalar vid gemensam reflektion, under aktiviteter, vid konflikter, individuellt eller i grupp. Föräldrar: Presentation vid föräldramöten, utvecklingssamtal, inskolning, föräldraråd och daglig kommunikation, hemsidan. Personal: Samtala vid gemensam reflektionstid, möten och pedagogisk dokumentation.

Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Resultat och effekter av genomförda åtgärder/insatser diskuterades på personalmöten och utvärderingsdagarna (141219 och 150529). Vårdnadshavarnas synpunkter på likabehandlingsarbetet fångades även upp i den årliga trivsel- och kvalitetsenkäten både från kommunen och vår privata.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Utvärderingen har skett i personalgruppen där även förskolechefen var med. Vårdnadshavarna har haft möjlighet att uttrycka sina synpunkter på föräldramötet ht-14, utvecklingssamtalen ht-14 och uppföljningssamtalen vt-15 och i kommunens och vår egen trivsel-och kvalitetsenkät (feb. -15 och maj -15). Barnens synpunkter och trivsel har kommit fram i frågorna som de tillsammans med vårdnadshavarna svarat på inför uppföljningssamtalen och intervjun om klimatet på förskolan som gjordes med barnen i åldrarna 3-6 år. Vi har även haft enskilda samtal och samtal i grupp med barnen. Föräldrarådet har fått nya representanter från och med ht-14. Det hölls ett möte med gamla och nya representanter, personal och förskolechef. Föräldrarådet har kommit med synpunkter från föräldrar och har varit som en länk mellan vårdnadshavare och pedagoger och förskolechef.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Vi i personalgruppen har kontinuerligt och tillsammans med förskolechefen utvärderat och diskuterat resultaten av de olika områdena som vi ska främja i vårt arbete med barnen på förskolan.

Främja likabehandling mot religion eller annan trosuppfattning: Under året har det funnits flertalet diskussioner mellan barnen och mellan pedagoger och barn om t e x barnens bibel som finns på björngrottan, en annan bok där det berättas om hur vissa tror att människan utvecklats från apor. Men även diskussioner om vad som händer när man dör, att man tror olika, vissa tror att man åker upp till himlen och blir änglar. Vi har kyrkan som närmaste granne och ibland ringer kyrkklockorna och då säger barnen att någon har dött. Under läsåret har vi beslutat att tacka nej till jul och påskspel i kyrkan som svenska kyrkan har erbjudit. Vi vill inte att barnen blir för ensidigt påverkade och vi vill även följa skollagen där det står att det inte får förekomma böner eller predikningar om barnen besöker kyrkan. Barnen är intresserade av vad vi pedagoger tror på och frågar oss gärna och vi anser att vi ska svara sanningsenligt. Det vi pedagoger vill lyfta fram vid dessa stunder och annars också är att barnen får själva bestämma vad de ska tro på. Vi har köpt in en bok som behandlar ämnet sorg, vilket alltid är aktuellt, antingen man mister ett husdjur eller släkting/vän. Vi har tyvärr inte behandlat olika/andra religioner. Vi bör söka efter eller köpa en bok som handlar om de olika världsreligionerna.

Främja likabehandling mot kränkande behandling: Barnen på förskolan är väldigt måna om varandra, om något inträffar och en pedagog inte har uppmärksammat det, så kommer någon och berättar eller hämtar en pedagog till hjälp. Vi pedagoger försöker med de inblandade barnens hjälp hjälpa till att lösa det inträffade. Vi vill att alla ska få säga och berätta hur de upplevde situationen och lösa på bästa möjliga sätt för båda parter och att alla ska må bra och känna sig hörda efteråt. Vi märker att

många säger "nej" och "stop" när de inte vill något, men det gäller att den andra parten ska sluta då också. Vi pratar om det med alla, att man måste lyssna på vad kompiserna säger och sluta. De stora hjälper gärna de mindre barnen och vi uppmuntrar det och berömmar alla när de hjälper varandra. Det är ofta barnen leker tillsammans över köns- och åldersgränserna, vilket vi tycker är roligt och uppmuntrar. Vi har lånat böcker på bokbussen och biblioteket som behandlar olika känslor som avundsjuka, svartsjuka, ilska, kärlek, vänskap (som HåkanBråkan, Lilla och stora monster) dessa böcker blir lätt barnens favoriter. På personalens APT-möten har diskussioner angående kränkande behandling kommit upp flertalet gånger. Det är viktigt att vi fortsätter prata, fundera och diskutera kring tankar i ämnet.

Främja likabehandling mot ålder: På ht-14 hade vi två åldersgrupper, 1-3-åringar i en grupp och 4-5-åringar i en grupp. Vi såg att de äldre barnen är måna om de små, hjälpte dem, gjorde tillsammans om någon inte våga, t ex sätta upp sin namnlapp i samlingen. Vi har sett att de stora tänker på de små genom att de har gett dem russin från sin skattjakt, bjudit på sockerkaka som de bakat. De har hjälpt till vid handtvätt, avklädning m.m. Att alla ska få en chans att ta mat själva, bre sin smörgås själv... ibland är det kanske vi vuxna som tycker att det blir kladdigt eller ohygieniskt, men då får man tänka annorlunda, hitta en annan lösning t ex ha fler smörknivar och inte lägga dem i smörbyttan utan på papper. Vt-15 infördes en ny grupp en eftermiddagsgrupp för de blivande skolbarnen och tre 4-åriga flickor. Denna grupp tillbringade sin tid på björngrottan på eftermiddagen (12-16,30). Sedan i mars bildades ytterligare en grupp "lilla gruppen". Här skulle de få en egen grupp med aktiviteter efter sin mognad och ålder. Samma material för alla oavsett ålder har inte fungerat pga säkerheten. I byggrummet var vi tvungna att plocka bort små meccanodelar. Smålego och pärlor finns att ta ner till borden för de som vill. Aktivitetskorten har används någon gång bara under året, men efter indelningen av eftermiddagsgruppen så försvann behovet, men är något vi lätt plockar fram när om behovet återkommer. När man gjorde iordning avslutningssamtalen med de blivande skolbarnen har flertalet svarat på frågan "Vad har du lärt dig?" - "Att vara en god kompis. Man kan hjälpa någon, ge fart på gungan eller med kläderna".

Främja likabehandling av kön: Efter förra årets klimatintervju visade sig att många barn i blandade åldrar och kön var intresserade av att leka i röda rummet med "hemmiljö". Det vi gjorde i höstas var att skaffa mer sådana lekredskap, spis, husgeråd, bord och stolar, utklädningskläder m.m. Vi fixade även ett sådant utrymme till björngrottan. Det vi märkt här på vår förskola är att det är inget konstigt att pojkar klär sig i klänning och dansar, att flickor klär sig till kungar och tigrar eller att två pojkar var lucia i förskolans luciatåg. Vi hade många barn som tyckte om nagellack i olika åldrar oberoende av kön. Vi snappar upp barnens diskussioner angående flick- och pojkfärger och är noga med att alla får ha de färger som de tycker om. Vi har även lånat böcker på bokbussen och biblioteket som handlar om detta såsom "HåkanBråkan och maskeraden, Kalle med klänningen" Mycket bra böcker och barnen har älskat läsa och lyssna på dem.

Främja likabehandling mot etnisk tillhörighet: Vi har under läsåret haft flera familjer med olika etnisk bakgrund, olika språk. Vi har uppmuntrat dem att prata sitt modersmål, använt oss av google translate för att översätta ord, frågat barnet i aktiviteten t ex vad heter färgen, djuret på engelska, polska osv. Vi har lånat böcker på engelska och läst. I tema-arbetet har vi tagit fram nyckelord i respektive språk, för att snabbt kunna fråga, säga det i undervisningen. Sista veckan i november - 14 hade vi en internationell temavecka där vi uppmärksammade alla barnens nationaliteter. Vi lyssnade på språket, tittade på kartan, smakade på maträtter och färglade flaggor. Denna vecka var mycket

uppskattad av barn , vårdnadshavare och pedagoger. Som ett barn uttryckte sig " Det känns som det är min födelsedag!" Så nöjd och stolt kände hen sig. Vi inhandlade även en bok till förskolan som heter " Så lika-så olika". Barnen är väldigt nyfikna av sig och ställer gärna frågor och vill veta, det bör man ta vara på.

Främja likabehandling mot funktionsnedsättning: Vi anpassar vår verksamhet och våra rutiner för att alla ska få samma förutsättningar och känna att de trivs och har det bra på förskolan. Vi har på våra APT-möten diskuterat nuläget i barngruppen, hur fungerar barngruppen, våra rutiner, ska vi ändra på något för att det ska fungera bättre för varje enskilt barn - barngruppen? I temat kroppen har vi på ett bra sätt tagit upp olika funktionsnedsättningar som t e x hörsel, ögon-glasögon och även gjort olika aktiviteter och haft diskussioner kring funktionsnedsättning. Inte riktigt hittat någon bra bok som behandlar ämnet, tyvärr.

Främja likabehandling mot könsidentitet eller könuttryck: Det har då och då dykt upp funderingar från barnen om vad som är rätt och fel i ämnet. Det vi då direkt förmedlat är att det finns inget som heter rätt och fel, man kan tycka om flickor eller pojkar oavsett sitt eget kön. Två pojkar kan gifta sig och pussas, likaså flickor. I ämnet har vi läst böcker b l a om girafferna Jösta och Johan som är kära och vill ha barn. Barnen tycker om dessa böcker också.

Vi har märkt att böcker och filmer på t e x I pads är intressanta för barnen. Bra att tänka på till nästa läsår, för dessa ämnen som är så viktiga att diskutera och väcka barnens tankar.

Årets plan ska utvärderas senast

2016-08-31

Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Vi ska på utvärderingsdagen 4/12-15 påbörja arbetet med utvärderingen av målen i planen. Med trivsel - och kvalitetsenkäternas och föräldrarådets hjälp utvärdera vårdnadshavarnas synpunkter, men även på utvecklingssamtalen och uppföljningssamtal och andra samtal med vårdnadshavarna. Barnens medverkan ska vi utvärdera med hjälp av samtal, intervjuer och att barnen får fotografera med Ipad ställen som känns otrygga och trygga för barnen. Hösten 2015 startar vi upp arbetet med pluttra ett digitalt dokumenteringsverktyg. Genom pluttra kommer föräldrarna få bättre insyn i verksamheten och på det sättet kunna vara mer delaktiga i verksamheten. Vi utvärderar planen på utvärderingsdagen i maj/juni 2016.

Ansvarig för att årets plan utvärderas

Förskolechefen ska se till att tid till utvärdering och reflektion ges. Förskolechefen tillsammans arbetslaget ser till att planen utvärderas och revideras.

Främjande insatser

Namn

Främja likabehandling mot religion eller annan trosuppfattning

Områden som berörs av insatsen

Religion eller annan trosuppfattning

Mål och uppföljning

Barnen ska få kännedom om att människor runt om i världen kan tro på olika saker / ha olika religioner. Barnen ska även få kännedom om att alla får tro på den religionen de vill (religionsfrihet). Alla föräldrar ska kunna känna sig trygga med att lämna sina barn hos oss och att de inte blir ensidigt påverkade av den ena eller andra religiösa åskådningen. På planeringsdagarna i augusti 2015 och januari 2016 diskuterar/planerar vi aktiviteterna kring målen. På utvärderingsdagarna december 2015 och maj/juni 2016 utvärderas och följs målen upp.

Insats

Vi kan tillsammans med barnen läsa och titta i olika böcker som handlar om de olika världsreligionerna. Böckerna lånar vi på biblioteket eller bokbussen. Om frågor uppstår tar vi naturligtvis upp dessa till diskussion i barngruppen. Det vi pedagoger ska lyfta fram vid diskussioner och frågor med av barnen är att det är ok att tro på det man själv vill. Vi kan uppmärksamma olika traditioner och fester som har anknytning till de olika religionerna i världen men även berätta att man kan göra på alternativa sätt, gifta sig borgerligt eller ha namnfest istället för dop. Genom att hitta bra böcker som handlar om detta till förskolan.

Ansvarig

Hela personalgruppen.

Datum när det ska vara klart

Böckerna lånas kontinuerligt på biblioteket eller bokbussen. Utvärderas och följs upp i maj/ juni 2016.

Namn

Främja likabehandling mot kränkande behandling

Områden som berörs av insatsen

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

Vi ska visa respekt gentemot varandra både barn, personal och vårdnadshavare. Vi uppmuntrar

barnen att berätta, säga ifrån och hämta hjälp från vuxna om det behövs. Vi vill lära barnen att när någon säger "-Nej!" eller "-STOPP" så ska man sluta och uppmuntrar barnen att säga ifrån när man inte vill. Vi uppmuntrar och uppmärksammar positivt beteende hos barnen, t ex när man hjälper till, vill trösta eller visar respekt. Vi samtalar med barnen om hur olika situationer kan vara kränkande, hur de kan agera för att vara en bra kompis, hur de kan hjälpa en kompis. Vi alla vuxna ska vara förebilder för hur man beter sig mot andra människor. På planeringsdagarna i augusti -15 och januari -16 diskuterar/planerar vi aktiviteterna kring målen. På utvärderingsdagarna i dec. -15 och maj/juni -16 utvärderas och följs målen upp.

Insats

Vi vill att barnen ska få träna på att hjälpa varandra, vilket vi tänker kommer att stärka deras självförtroende och de får känna sig stora och ansvarsfulla. Detta kan de t ex göra när man ska klä på sig, tvätta händerna innan eller efter måltiderna. Att man hjälps åt, man kan ge fart på gungan till en kompis, öppna dörren för en mindre, hjälpa till att ta av stövlarna m.m Vi samtalar om våra känslor och hur vi känner oss eller hur tror du att det känns för någon annan i olika situationer, tex när man inte förstår språket. Vi kommer att diskutera, läsa och titta i böcker, leka samarbetslekar och använda oss av I pads för att ge barnen tankar och redskap för att hantera olika situationer. Vi i personalgruppen måste även kontinuerligt diskutera kränkande behandling, vad är det? När händer det?

Ansvarig

Hela personalgruppen

Datum när det ska vara klart

utvärderas och följs upp i ma/juni 2016.

Namn

Främja likabehandling mot ålder

Områden som berörs av insatsen

Ålder

Mål och uppföljning

Att barnen är uppdelade i tre grupper där de har egen samling och egna aktiviteter. Att alla barn oavsett ålder ska få prova på olika aktiviteter och material. Att vi hjälps åt oavsett ålder. Att vi samtalar med alla barn om att även om man inte kan prata eller förstå det svenska språket så kan man visa vad och hur man känner sig med kroppsspråk och miner. Att man kan leka tillsammans oavsett ålder. På planeringsdagen i augusti. -15 och jan. -16 diskuterar/ planerar vi aktiviteterna kring målen. På utvärderingsdagarna i dec.-15 och maj/juni -16 utvärderas och följs målen upp.

Insats

Vi har delat in barngruppen i tre olika ålders - och mognadsgrupper för att kunna se till alla barnens behov. Att alla ska få en chans att känna hur det känns att lyckas. Pedagogerna planerar verksamheten i de här grupperna efter barnens behov och mognad. Även de yngsta kan hjälpa till med små saker som att duka av sitt glas från bordet eller bre sin smörgås, räcka en leksak eller hämta vattenflaskan till en kompis. Vi samtalar med barnen om hur man är en god kompis, hur kan man hjälpa till. De större barnen får vara med och hjälpa till med de yngre t e x vid påklädning, handtvättning, på gården - ge fart på gungan. Med flera yngre barn igen på förskolan måste vi tänka främst på säkerheten med smådelar som lego, pärlor, byggmaterial men även vad som kan och ska finnas tillgängligt för alla barn, som ha en back nedanför bokhyllan för böcker till de minsta.

Ansvarig

Hela personalgruppen

Datum när det ska vara klart

utvärderas och följs upp i maj/juni 2016

Namn

Främja likabehandling mot kön

Områden som berörs av insatsen

Kön

Mål och uppföljning

Att alla oavsett kön ska kunna leka det de är intresserade av, kunna klä ut sig i vilka kläder de själva vill, använda ett egenvalt material. Att man ger lika mycket utrymme för alla barns lekar i grupp eller enskilt oavsett kön. Att man kan få välja och använda sin egen upptäckarlust och nyfikenhet oavsett kön. Att man är medveten om att ge lika mycket tid i samlingarna till alla barn oavsett kön, att även de tysta och blyga barnen får höras. Att alla oavsett kön ska få prova på olika aktiviteter. På planeringsdagarna i augusti -15 och jan. -16 diskuterar/planerar vi kring målen. På utvärderingsdagarna i dec.-15 och maj/juni -16 utvärderas och följs målen upp.

Insats

I samlingarna är det viktigt att alla barn ska få en möjlighet att svara eller att alla får berätta oavsett kön så det inte blir bara de som vågar eller är snabba som får prata. Vi ska ha aktiviteter där alla är välkomna att delta och vi får se till att det blir oavsett kön. Vi ska ta fram mer variation på utklädningskläder så det inte blir bara prinsess och prins - och kungakläder utan också djurmasker - och kläder. Barnen på förskolan ska kunna klär ut sig i det de tycker om och som de tycker passar i leken. Om frågor eller diskussioner dyker upp angående klädval, färger, kön ska vi vuxna vara med som ett samtalsstöd. Vi ska kontinuerligt låna och läsa böcker som behandlar

ämnen om genus.

Ansvarig

Hela personalgruppen

Datum när det ska vara klart

utvärderas och följs upp i maj/juni 2016

Namn

Främja likabehandling mot etnisk tillhörighet

Områden som berörs av insatsen

Etnisk tillhörighet

Mål och uppföljning

Vi vill att barnen ska vara stolta över sin identitet och etniska tillhörighet. Vi vill att barnen ska kunna se att även om vi människor ser olika ut eller pratar ett annat språk så är vi lika. På planeringsdagarna i augusti -15 och jan. -16 diskuterar/planerar vi aktiviteterna kring målen. På utvärderingsdagarna i dec. 15 och juni -16 utvärderas och följs målen upp.

Insats

Vi kan uppmuntra de barn som är tvåspråkiga att tala sitt andra språk inför oss andra, lära oss, vi är nyfikna på varandra. I verksamheten kan vi lyssna på ord, sånger, ramsor, sagor på ett specifikt språk antingen om något barn berättar, en pedagog, från Ipaden eller om vi frågar en förälder. För att uppmärksamma våra nationaliteter på förskolan kommer vi att ha en internationell temavecka där vi exempelvis får smaka på maträtter, lyssna på språk, sånger, ramsor, lära oss "hej", titta på karta m.m

Ansvarig

Hela personalgruppen

Datum när det ska vara klart

utvärderas och följs upp i ma/juni 2016

Namn

Främja likabehandling mot funktionsnedsättning

Områden som berörs av insatsen

Funktionsnedsättning

Mål och uppföljning

Att alla har samma möjlighet att gå på vår förskola oavsett om man har en funktionsnedsättning eller inte. Vi ska respektera och ta emot barn med en funktionsnedsättning eller ett barn vars förälder har en funktionsnedsättning. Vi samtalar med barnen om att man kan ha en funktionsnedsättning synlig eller osynlig och vad det innebär. På planeringsdagarna i augusti -15 och jan.-16 diskuterar/planerar vi kring aktiviteterna kring målen. På utvärderingsdagarna i dec.-15 och maj/juni -16 utvärderas och följs målen upp.

Insats

Vi får inte neka något barn plats här på grund av funktionsnedsättning. Om ett barn börjar på förskolan som har en funktionsnedsättning så ska det barnet få det stöd som krävs. Prata och diskutera kring ämnet med barnen att man är lika varandra fast man kan se olika ut och bete sig på ett annat sätt eller prata på ett sätt så att det låter annorlunda. Vi kan låna och läsa böcker i ämnet och föra samtal och diskussioner med barnen. Vi är lyhörda inför om det finns eller dyker upp någon med funktionsnedsättning och tar det till oss. Vi ska anpassa vår verksamhet och våra rutiner för att alla ska få samma förutsättningar och känna att de trivs och har det bra på förskolan.

Ansvarig

Hela personalgruppen

Datum när det ska vara klart

utvärderas och följs upp i maj/juni 2016

Namn

Främja likabehandling mot sexuell läggning och könsidentitet eller könsuttryck.

Områden som berörs av insatsen

Könsidentitet eller könsuttryck och Sexuell läggning

Mål och uppföljning

Att vi i personalgruppen diskuterar olika normer i samhället gällande olika sexuella läggningar, transpersoner, familjekonstellationer och regnbågsfamiljer. Att vi förmedlar en positiv bild till barnen om sexualitet, regnbågsfamiljer och transpersoner. Att vi välkomnar och är förberedda på att ta emot regnbågsfamiljer och transpersoner. Att skapa en accepterande miljö där alla får vara den de är. Planering och diskussion kring målen på planeringsdagarna i augusti -15 och jan. -16. Uppföljning på utvärderingsdagen dec. 15 och i maj/juni 2016.

Insats

Att vi i personalgruppen aktivt och kontinuerligt diskuterar olika normer och värden som finns i dagens samhälle kring dessa frågor. Vi lånar böcker på bokbussen/ biblioteket som handlar om regnbågsfamiljer, om sexualitet och läser för och med barnen. Pratar om att man kan tycka om samma kön som man själv är och gifta sig. Vi ska ta barnens funderingar på allvar kring ämnet och att det finns inget som är rätt eller fel. Att vi ser det som normalt att man vill klä sig i olika kläder och färger oavsett kön. Barnen ska få möjlighet att leka och göra det de själva är intresserade av utan att någon kommenterar det.

Ansvarig

Hela personalgruppen

Datum när det ska vara klart

utvärderas och följs upp i maj/juni 2016.

Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Vi vuxna är aktivt med i barngruppen så vi ser och hör om det händer något och kan då ingripa genast och lösa det som skett tillsammans med barnen. Vi gör kontinuerliga övervakningar på pedagogernas scheman så att det alltid finns tillräckligt med personal. Vårt mål är att finnas tillgängliga där barnen är, så vi kan hjälpa och vägleda. Vi observerar barnen i leken, lyssnar på vad de har att berätta och samtalar tillsammans med barnen. Vi går igenom rutiner och regler på förskolan både på individ - grupp och verksamhetsnivå för att se om det finns diskriminerande inslag. Vi diskuterar kontinuerligt om klimatet och nuläget. Ser över trygghetsplatser på förskolans inne-och utemiljö. Vi bjuder in barnen att utvärdera verksamheten och klimatet genom intervjuer. Vi har utvecklingssamtal med intervjufrågor till både barn - och vårdnadshavare om vänner och vänskap och uppföljningssamtal, föräldramöte. Vårdnadshavarna får under hösten -15 insyn i verksamheten på ett helt nytt sätt, genom pluttra, ett digitalt dokumentationssätt.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling

Hur barn och föräldrar har involverats i kartläggningen

Vi har haft regelbundna samtal med barnen, för att få reda på hur barnen uppfattar klimatet på förskolan om de känner att de blir rättvist/orättvist behandlade i verksamheten. Vi har även haft intervjufrågor om klimatet på förskolan som gjorts enskilt och efter färdig mall med lika frågor för alla. Barnen i Harar - och Pirater grupperna i åldern 4-6 års åldern har fotat trygga - och otrygga platser ute på gården. Föräldrarna/vårdnadshavarna får varje år tillfälle att svara på enkäter både från förskolan och från kommunen där de får lämna synpunkter på verksamhetens kvalitet och barns trivsel i förskolan. Här finns frågor som innefattar förekomsten av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Barn och vårdnadshavare har tillsammans svarat på frågor angående trivsel innan utvecklingssamtal. Vi har även ett föräldraråd som kan ta upp föräldrars synpunkter med förskolepersonalen. Föräldrarådet har bjudits in på möten med personalen på förskolan. Det har även tillkommit "snabbutvärdering" av specifika tillfällen för föräldrarna. En mini-Ipad har placerats i hallen på förskolan med några utv.frågor av t e x "drop-in" fika, föräldramöte, för att få in föräldrars synpunkter.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

På våra APT-möten har vi kontinuerligt diskuterat tillsammans med förskolechefen om diskriminering, kränkande behandling, vad är kränkande behandling och när kan det ske? Stående punkt på personalmötet är "Nuläget" i barngruppen. En gång i kvartalet fyller vi i personalgruppen en "kontaktbarometer", en påminnelse till oss om vad man har för kontakt med barnen. Vad händer och hur är klimatet i barngruppen. Vi diskuterar, följer upp och utvärderar på planerings och utvärderingsdagar.

Resultat och analys

Att få kännedom om barnens trivsel och om de känner sig orättvist behandlade i vissa situationer i förskolan var en av våra mål i planen. I år har vi återigen intervjuat barnen med samma frågor som året innan angående klimatet på förskolan. Det är fler barn på förskolan det här läsåret 2014/2015 än

året innan och de som har svarat på frågorna är barn i åldern 3-6 år, 20 st barn delat på 7 st flickor och 13 st pojkar som har svarat. Det är väldigt intressanta svar vi har fått och det märks att flertalet barn riktigt tänker efter innan och kan formulera sig. Glädjande är att 13 av 20 har svarat att de känner sig BRA eller att det är roligt på förskolan (4 flickor och 8 pojkar). De 7 andra har svarat b l a att de vill vara hemma, ingen aning, blyg, inte så mycket glad och ledsen ibland. Svaren på frågan " Har du kompisar att leka med?" är roliga att läsa "JA!" har alla svarat. Det betyder mycket att alla har någon att vara, leka och prata med på förskolan. En annan fråga vi ställde till barnen var " Hur känner du dig när du är på förskolan?" Av flickorna var det 5st som svarade bra, 1 vet inte och en flicka beskrev det så bra -" inte så bra för ibland när det bara är en fröken och hon är i soffan och läser då är jag ensam". Det är något vi får uppmärksamma givetvis och tänka på. Pojkarna svarade BRA 8 st, 1 vet inte, 1 roligt, 1 glad och en pojke svarade så härligt -" det känns bra och så känns det varmt och skönt och så luktar det gott." Vi ställde frågan om barnen är rädda någon gång på förskolan. 11 stycken har svarat nej, andra har svarat t e x någon är rädd när de ramlar, att någon ska putta dem eller när det är mörkt eller släckt. Alla tillfrågade barn är trygga med pedagogerna, de nickar eller mmm:ar. Några har lite svårt att förstå ordet trygg, men då har vi försökt förklara bättre vad ordet betyder. Vi tycker det är ett bra och viktigt ord att lära sig. Att få kännedom om barnens trivsel och om de känner sig orättvis behandlade i vissa situationer i förskolan var ett av våra mål i planen.

I kommunens kvalitets-och trivselenkät för vårdnadshavare för 2015 är det 78% av 100% som har lämnat svar, vilket är en ökning från året innan. Resultaten från enkäten är mycket glädjande för förskolan. Till exempel i påståendena för "Mitt barn är tryggt i förskolan" och "Personalen bryr sig om mitt barn" Har 100% svarat stämmer bra. "Personalen ingriper om något barn behandlas illa på förskolan" har 90% svarat stämmer bra. "Mitt barn lär sig att lösa konflikter och ta hänsyn till andra" och " Förskolan arbetar medvetet mot kränkande handlingar som t e x mobbning" har 81% svarat stämmer bra. I alla dessa frågor har vi fått ett bättre resultat än året innan. I vår egen kundundersökning är resultaten goda. Det var 16 st familjer som har svarat av 20 st, här är det också större andel familjer som har svarat. Vi ser att vårt arbete med föräldrasamverkan och mer insyn i verksamheten ger resultat. 80% av de vårdnadshavare som svarat har gett 5:a (högst) och 20% har gett 4 på påståendet " Jag känner mig trygg när jag lämnar mitt barn på förskolan". Påståendet "Jag är informerad om att personalen arbetar aktivt mot kränkande behandling som t e x mobbning" har besvarats på följande sätt av vårdnadshavarna 40% har gett 5, 40% har gett 4 och 10% har gett 3.

Av dessa svar kan vi dra slutsatsen att vårt arbete med föräldrasamverkan, insyn i verksamheten och samtal med barn och vårdnadshavare har gett goda resultat. Vi är också på god väg med målet * Att alla barn / vårdnadshavare / personal har kännedom om förskolans likabehandlingsplan mot kränkande behandling.

Vid observation och i intervjuaren så är det röda rummet väldigt populärt bland barnen. Rummet fick ny inredning våren-hösten -14, med ny spis, gardiner, bord och stolar, utklädningskläder och röda väggar. Byggrummet har även varit välbesökt och det har många svarat på intervjun också. Däremot har det inte bara byggts därinne utan det är roligt material i rollekar, som t e x hundmat, saker man köper, hälla i burkar. Vi har dock fått lyfta upp vissa meccano-delar och små saker i byggrummet för de yngsta barnen ville stoppa i munnen. Sinnesrummet flyttade sitt material till blåa rummet och har tyvärr inte utvecklats vidare. Varför? Vi har egentligen inte ett rum där man kan gå in bara några få med en vuxen och att materialet får finnas kvar. Barnen har tyckt om materialet och använt det, men inte så varsamt och det har tagits ut ur blåa rummet. Vi har inte fått någon struktur i hur vi ska

använda rummet och materialet. Nu finns det discolampa, mysig belysning, känseltavlor och tillgång till musik. Rummet får inte heller något högt betyg av barnen (8/20 svarar att det är sämsta rummet), men de minsta kanske skulle svara annorlunda då de har både samling och vila i det här rummet, de stora ser bara det som ett rum utan möbler och där man kan dansa. Däremot har vi i temat kroppen använt oss av de olika sinnen med bl a att smaka på olika smaker, sinnesspår. Det känns ändå som att barnen använder alla rummen på förskolan. På björngrottan är det det stora lekrummet med både lego, bilar, hästar, klossar och hemvrå med soffa som samlar mest röster. Det materialet som har lockat mest är legobordet där många barn har samlats varje dag, både flickor och pojkar. Vi köpte in ett nytt byggmaterial plusplus, som de även gillar.

I januari 2015 gjorde vi en eftermiddagsgrupp pga att barngruppen utökades med fler barn och för att vi ville att alla skulle få en bra dag på förskolan. 10 stycken barn vistades på björngrottan med två pedagoger varje eftermiddag och de hade olika aktiviteter, som barnen var med och bestämde. Gruppen och aktiviteterna uppskattades mycket av de barn som var med! Efter att vi bildade eftermiddagsgruppen använde vi oss av aktivitetskorten bara ett fåtal gånger.

I målet med att göra vår likabehandlingsplan mot kränkande behandling synlig så visar enkätsvaren att 80% känner till att vi har en och arbetar medvetet med den. Den finns tillgänglig på vår hemsida så vem som helst kan gå in och läsa den.

Förebyggande åtgärder

Namn

Klimatet på förskolan

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

- * Vi vill att varje enskilt barn ska känna sig säkert i gruppen och visa sig som man är.
- * Vi vill att alla ska känna sig respekterade och positivt bemötta.
- * Vi vill att alla barn oavsett ålder och kön ska få möjlighet att kunna använda sig av all lekmaterial/ annat material och få/kunna vistas i alla utrymmen, dock med säkerheten i focus.

Vi fortsätter att observera var barnen helst är under den fria leken två gånger/ termin och diskuterar resultaten av observationerna på utvärderingsdagarna. Reflektionstid är avsatt till alla pedagoger och där ska målen och åtgärder diskuteras kontinuerligt. Vi intervjuar barn (3-5 år) och vårdnadshavare inför höstens utvecklingssamtal som en del i vår kartläggning för planen. Vi låter de äldre barnen vara med och beskriva antingen med ord eller bilder eller både och trygga och otrygga områden inom- och utomhus, vi inför trygghetsvandringar. De årliga trivselenkäterna till vårdnadshavarna från oss och från kommunen. Vi har ett utvecklingssamtal på hösten och ett uppföljningssamtal på våren. Vi tar upp målen och diskuterar och utvärderar dem på utvärderingsdagarna i december 2015 och maj/juni 2016.

Åtgärd

Nya grupper bildas och alla ska känna sig välkomna, trygga och våga ta för sig i grupperna. Vi kommer att arbeta mycket med gruppstärkande övningar och aktiviteter, men även lekar och aktiviteter där vi lär oss känna varandra. Även personal har bytt grupper. I grupperna ska vi vara lyhörda för barnens önskemål och intressen och planera verksamheten efter dem. Vi ska tillsammans med barnen dokumentera verksamheten via pluttra, göra barnen delaktiga och genom pluttra synliggöra verksamheten för föräldrar/barn där hemma och på förskolan. Barnen ska få dokumentera miljön både utomhus och inomhus. Med hjälp av Ipads kan de fotografera ställen som de känner sig trygga / otrygga på. De kan även fotografera rum som de tycker är roliga eller tråkiga. Observera i vilka områden och utrymmen barnen helst leker och varför, ha kontinuerliga samtal och diskussioner om detta i personalgruppen, på möten, nuläget. Vi observerar hur barnen leker i rummen och med lekmaterialen både inom- och utomhus. Vi fortsätter att se till att alla ska få tillgång till materialet, t e x ett äldre barn kan ha med sig ett yngre barn i byggrummet som ett stöd, någon som visar hur man kan leka med olika lekmaterial. Alla barn oavsett kön ska ges tillfälle att utforska i alla utrymmen/ rum. Vi uppmuntrar alla barn oavsett kön/ålder att leka det de är intresserade av. Det förekommer ofta att pojkar klär på sig

klänningar och vill dansa och det finns flickor som vill vara kungar och tigrar, vilket är självklart! Vi gör observationer av barnens lekar kontinuerligt och möblerar om både på förskolan och Björngrottan efter barnens val av lekar, aktiviteter och intressen. Om vi ser ett behov till vinterhalvåret kommer vi återigen införa aktivitetskorten, t e x på eftermiddagen. Då får barnen välja aktivitet efter sina egna intressen, då gör man aktiviteten med kompisar som valt samma aktivitet och inte efter vad kompiserna valt. Vi pedagoger är förebilder för barnen och vi ska visa genom vårt sätt/agerande hur vi är mot varandra. Vi ska använda oss av ett professionellt förhållningssätt gentemot barn och vårdnadshavare.

Motivera åtgärd

Barngruppen förändras från läsåret till läsåret. Nu höstterminen -15 har vi 28 barn, fördelade på 13st på Myrorna (1-3år) och 15 st på Diamanterna (4-5 år). Vi kommer att bilda en liten 3-års grupp i mitten av terminen. De ska ha en egen samling och aktivitet en gång i veckan att börja med, så att de ska få lite mer utmaningar efter sin mognad. Båda grupperna har tre pedagoger och i båda grupperna arbetar en förskollärare. Till vårterminen kommer barngruppen att utökas av ytterligare barn. De som inskolas i aug/sept -15 och jan -16 är barn som ska in i Myror-gruppen. Det finns barn som behöver extra stöd från pedagogerna för att hantera leken, kompisar, sina känslor och konflikter. Vi har observerat att man ibland inte vill hålla någon i hand vid promenad eller i en ringlek, någon får inte vara med i leken, någon förstör en annans lek/bygge. Vi som pedagoger behöver vara med som stöd och lyssna till barnen. Barngruppen förändras, utökas, det är olika åldrar som dominerar, vilket gör att vi måste hela tiden vara med och observera, utveckla och se var barnens intressen finns. Vi måste utnyttja alla lokaler både på Björngrottan och förskolan, dela in barnen i grupper både på fm och em, för att få en balans att alla ska få en bra dag, kunna leka efter sina egna intressen och val. Detta har vi redan påbörjat och vi ser att det ger resultat med ljudnivån inomhus, leken är mer koncentrerad. Vi har inför läsåret beslutat att lägga tyngdpunkten på mål från läroplanen som handlar mycket om barnens rätt till trygghet, känna att de får vara sig själva, hjälpa varandra m.m

Verksamhetens mål från lpfö är på många sätt knutna till det som likabehandlingsplanen plan mot kränkande behandling handlar om... vi strävar efter att varje barn visar öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar, att ta hänsyn och vilja hjälpa andra, att man utvecklar sin identitet och känner trygghet i den, känner delaktighet i sin egen kultur och utvecklar känsla och respekt för andra kulturer och utvecklar sin förmåga att fungera enskilt och i grupp, att hantera konflikter och förstå rättigheter och skyldigheter samt ta ansvar för gemensamma regler.

Ansvarig

Hela personalgruppen

Datum när det ska vara klart

Maj/juni 2016

Namn

Kännedom om förskolans likabehandlingsplan/plan mot kränkande behandling

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling

Mål och uppföljning

* Att alla ska känna till Rövarborgens likabehandlingsplan/ plan mot kränkande behandling och att vi arbetar efter den. (Alla = vårdnadshavare, barn och personal) Vi har regelbundna och planerade samtal med personal, barn och vårdnadshavare om hur vi arbetar och följer planen.

Vårdnadshavarna får utvärdera genom intervjuer och samtal med sina barn och genom den årliga brukarenkäten. Personalen följer upp och utvärderar på utvärderingsdagen i december 2015, planeringsdagen i januari och utvärderingsdagen i maj/juni 2016.

Åtgärd

Personalen diskuterar kontinuerligt planen och nuläget i verksamheten på sina APT- möten. Arbetslaget använder sig även av BRUK ett mätinstrument för verksamheten. Vi gör ett kontaktbarometer en gång i kvartalet. Vårdnadshavarna får ta del av planen på föräldramöten, inskolningsmöten och utvecklingssamtal. Planen finns på vår hemsida. Barnen får diskutera och samtala och ta del av planen i den dagliga verksamheten. Inför höstens(2015) utvecklingssamtal får föräldrar och barn i åldrarna 3-5 svara på frågor som kommer att finnas som kartläggning inför arbetet med planen. Vilket ska bidra till att synliggöra planen och öka inflytande och samverkan mellan hem och förskola.

Motivera åtgärd

För att synliggöra och fortsätta utvecklandet av arbetet med planen. Medvetandegöra hur vi arbetar med likabehandling och kränkande behandling.

Ansvarig

Hela personalgruppen

Datum när det ska vara klart

Maj/juni 2016

Rutiner för akuta situationer

Policy

Vi på Rövarborgens förskola tar aktivt avstånd från all diskriminering, trakasserier och kränkande behandling på vår förskola. Detta gäller barn, personal och föräldrar. Förskolechefen för förskolan är ansvarig för att det finns en plan och att den följs.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

God personaltäthet under hela dagen i verksamheten. Vilket innebär att personalen är där barnen är och i leken/aktiviteten med barnen. Att personalen har uppsikt över alla områden inomhus och utomhus, när man vistas där. Vi har som rutin vid utgång att barnen oavsett ålder ska vänta att en pedagog är ute/ kommer och hämtar barnen, så att det alltid finns en pedagog i närheten. Medarbetarsamtal med varje pedagog.

Personal som barn och föräldrar kan vända sig till

Om man som vårdnadshavare eller barn vill prata om något som inträffat eller anmäla, kan de vända sig till: Viviana Palacios eller Jessica Makkonen Olsson

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av andra barn

1. När ett barn blivit kränkt av ett annat barn ska personalen genast agera när de får kännedom om vad som hänt och sätta stopp för kränkningen, helst samma dag. Personalen ska ta undan eller sitta enskilt med de parter som har varit med i händelseförloppet och genom samtal reda ut vad som hänt.
2. Personalen ska kartlägga hur kränkningen har gått till, vad har hänt? Vem/vilka var inblandade? Varför det hände?
3. Samtal med samtliga inblandade. Vi ska bemöta inblandade parter med förståelse och respekt. Vi försöker lösa händelsen på ett pedagogiskt tillfredsställande sätt.
4. Om kränkningarna fortsätter upprepade gånger, att någon drabbas flertal gånger eller att vi ser ett mönster i ett beteende så tar vi kontakt med vårdnadshavarna för ett samtal.
5. Om kränkningarna inte upphör efter samtal med vårdnadshavarna ska vi tillsammans med vårdnadshavarna göra en handlingsplan för barnet/barnen.
6. Personalen ansvarar för att förskolechefen får kännedom om ett barn anser sig blivit utsatt för kränkande behandling.
7. Om problemet kvarstår tar vi hjälp utifrån tex specialpedagoger inom kommunen.

Rutiner för att utreda och åtgärda när barn kränks av personal

1. När det blir känt att en vuxen har kränkt ett barn ska man genast ta upp detta med den berörda vuxna, helst samma dag.
2. Förskolechefen ska meddelas omgående, helst samma dag.

3. Samtal med barnet för att höra hur barnet har uppfattat situationen. Gärna samma dag eller dagen efter så barnet har händelsen färskt i minnet.

4. Förskolechefen har ett samtal med den berörda vuxna.

5. Fortsätter kränkningarna eller beteendet hos den vuxna får den en varning, därefter blir man förflyttad och sist uppsagd.

Rutiner för uppföljning

1. När barn har blivit kränkta av barn och händelsen inte har gått att lösa utan kränkningarna fortsätter, tar vi kontakt med vårdnadshavarna efter 10 dagar och har samtal. Om situationen inte löser sig, gör vi en handlingsplan 20 dagar efter den första händelsen. Om handlingsplanen inte fungerar tar vi kontakt med specialister 30 dagar efter händelsen.

2. När barn har blivit kränkta av vuxna har vi först samtal med båda parter. Om kränkningarna fortsätter får den vuxne en varning 10 dagar efter händelsen. Ännu 20 dagar senare om kränkningarna inte upphört blir man förflyttad och efter 30 dagar blir man uppsagd om det inte slutar.

Rutiner för dokumentation

Om det blir samtal med inblandade parter, ska det alltid dokumenteras skriftligt. Vad som sagts, vad som kommit fram och vilka åtgärder ska gälla. Vid samtalen bör både den berörda personalen vara med och förskolechefen. Då är de ansvariga för att samtalet dokumenteras.

Ansvarsförhållande

Personalen på förskolan är skyldiga att anmäla till förskolechefen om det kommer till deras kännedom att ett barn på förskolan har blivit kränkt eller trakasserat. Förskolechefen är ansvarig för att informationen förs vidare till huvudmannen, vilket är styrelsen.